

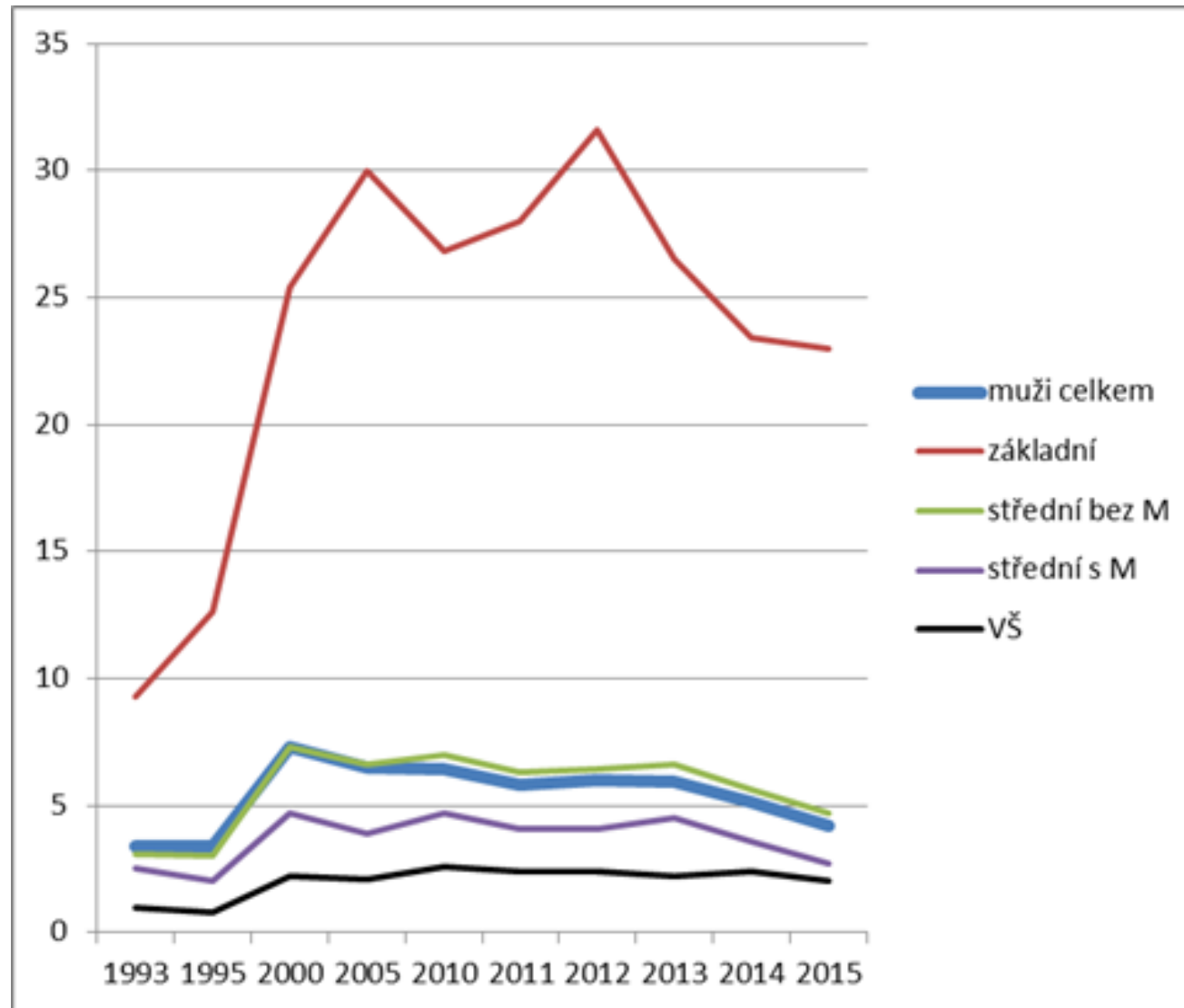
G. Becker – teorie lidského kapitálu (chicagská škola)

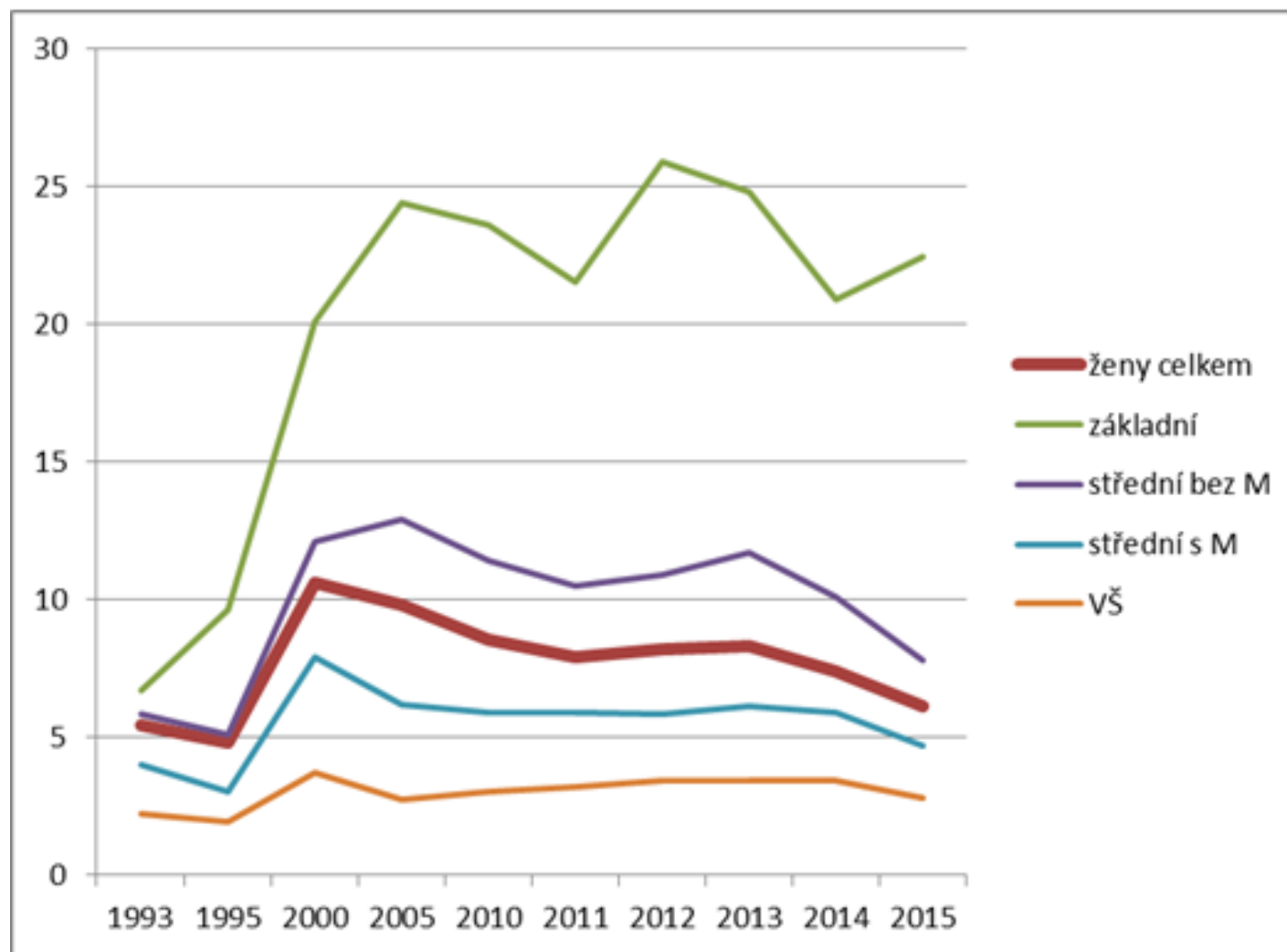
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Míra nezaměstnanosti podle vzdělání - muži

Míra nezaměstnanosti podle vzdělání - ženy

- U nás 16% dospělých ve věku 25-64 dosáhlo terciálního stupně – magisterského titulu (průměr OECD je 11%) a to i přes relativně nízký podíl dospělých s dosaženým terciálním vzděláním -22% (průměr OECD je 33%).
- ČR má nízkou míru vzestupné vzdělanostní mobility; rodinné zázemí má silný dopad na dosažené vzdělání: 71% osob (25-34 let) má stejnou úroveň vzdělání jako rodiče (průměr OECD 52%).

Chicagská škola: imperiální období (50. a 60. léta)

- **T. W. Schultz** – investice do vzdělání zkvalitňují populaci, za investici považoval i výdaje na zdraví
- **G. Becker: Human Capital, 1964**, rozhodování o investicích, výpočet míry výnosu, pracovní příprava obecná a specifická, zdraví, migrace
- **M. Friedman** – pojem lidský kapitál
- **J. Mincer : Schooling, Experience, and Earnings, 1974** – mzdové rozdíly mezi jednotlivci vysvětlil na základě rozdílů ve vzdělání, analýza vývoje výdělků v závislosti na věku, výdělková funkce (přirozený logaritmus výdělků vztažený k počtu let studia), příprava na pracovišti způsobuje vyšší růst mezd u mužů

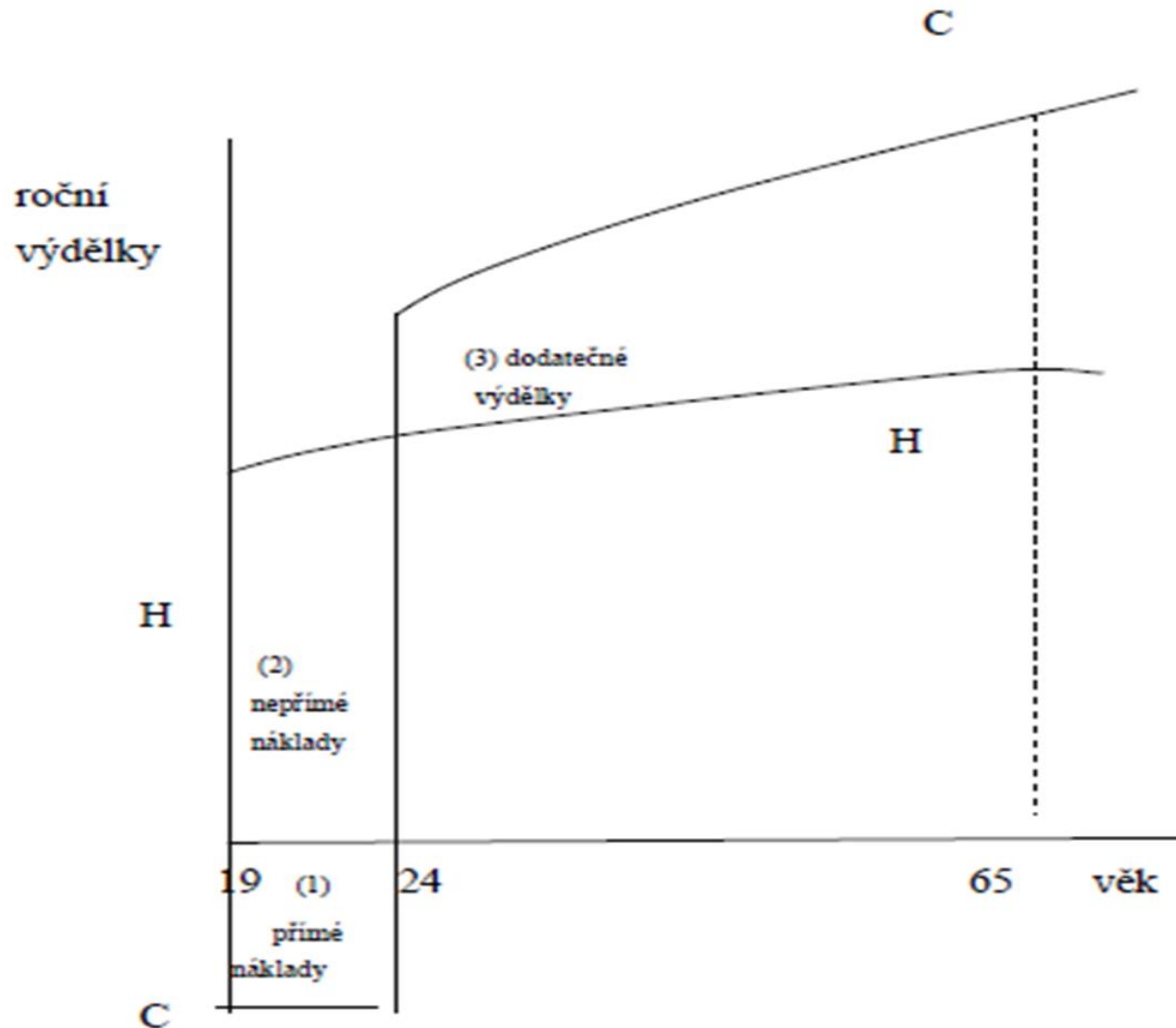
Východiska teorie

- Výdaje na vzdělání jsou investičními výdaji (nikoli spotřebními)
- znalosti zvyšují produktivitu práce a
- vyšší produktivita práce vede k vyšším výdělkům.
- Vzdělání a ochrana zdraví jsou individuální záležitostí jednotlivce (ten získává výnosy)
- LK je vázán na svého nositele: formální vzdělávání, pracovní příprava, školení, cestování. Vychází z přirozeného nadání a talentu, fyzických, psychických, morálních vlastností.
- Je ovlivňován bohatstvím, prostředím. Do LK patří způsob vystupování, oblékání, vzhled a krása.

Rozhodování o investování

- Porovnávání soukromých nákladů a výnosů
- **Náklady:** explicitní a implicitní (*opportunity cost*)
- **Výnosy:** peněžní – zvýšení budoucích výdělků, nepeněžní (společenská pozice)
- Metoda čisté současné hodnoty budoucích výdělků ($NPV > 0$)
- Metoda vnitřního výnosového procenta ($p > r$)

Náklady a výnosy vysokoškolského vzdělání

Metoda čisté současné hodnoty (net present value)

(1)

$$PV = E_0 + \frac{E_1}{(1+r)^1} + \frac{E_2}{(1+r)^2} + \frac{E_3}{(1+r)^3} + \dots + \frac{E_n}{(1+r)^n}$$

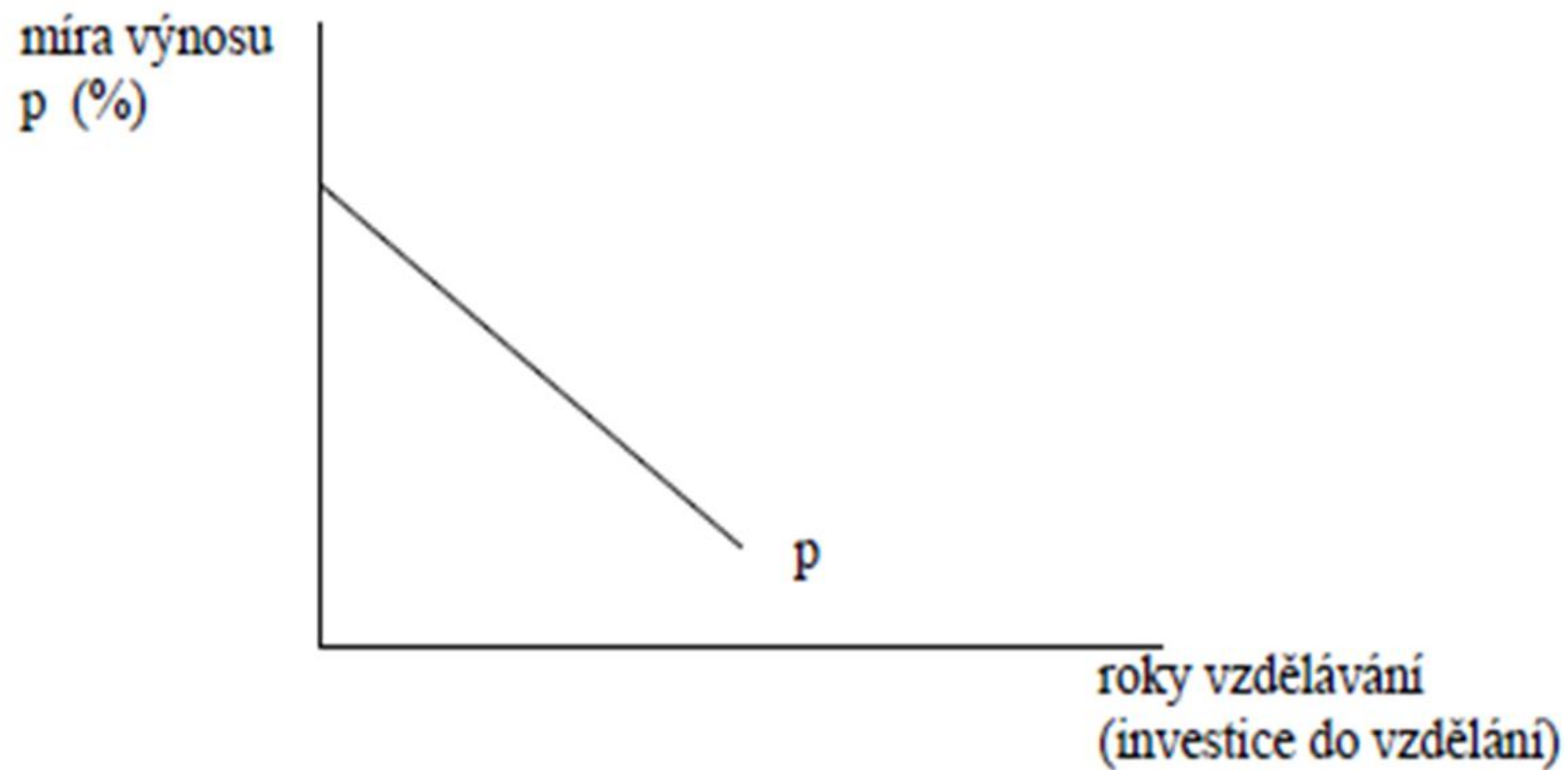
- Současná hodnota toku očekávaných budoucích výtěžků (PV = NPV)
- NPV > 0

Metoda vnitřního výnosového procenta

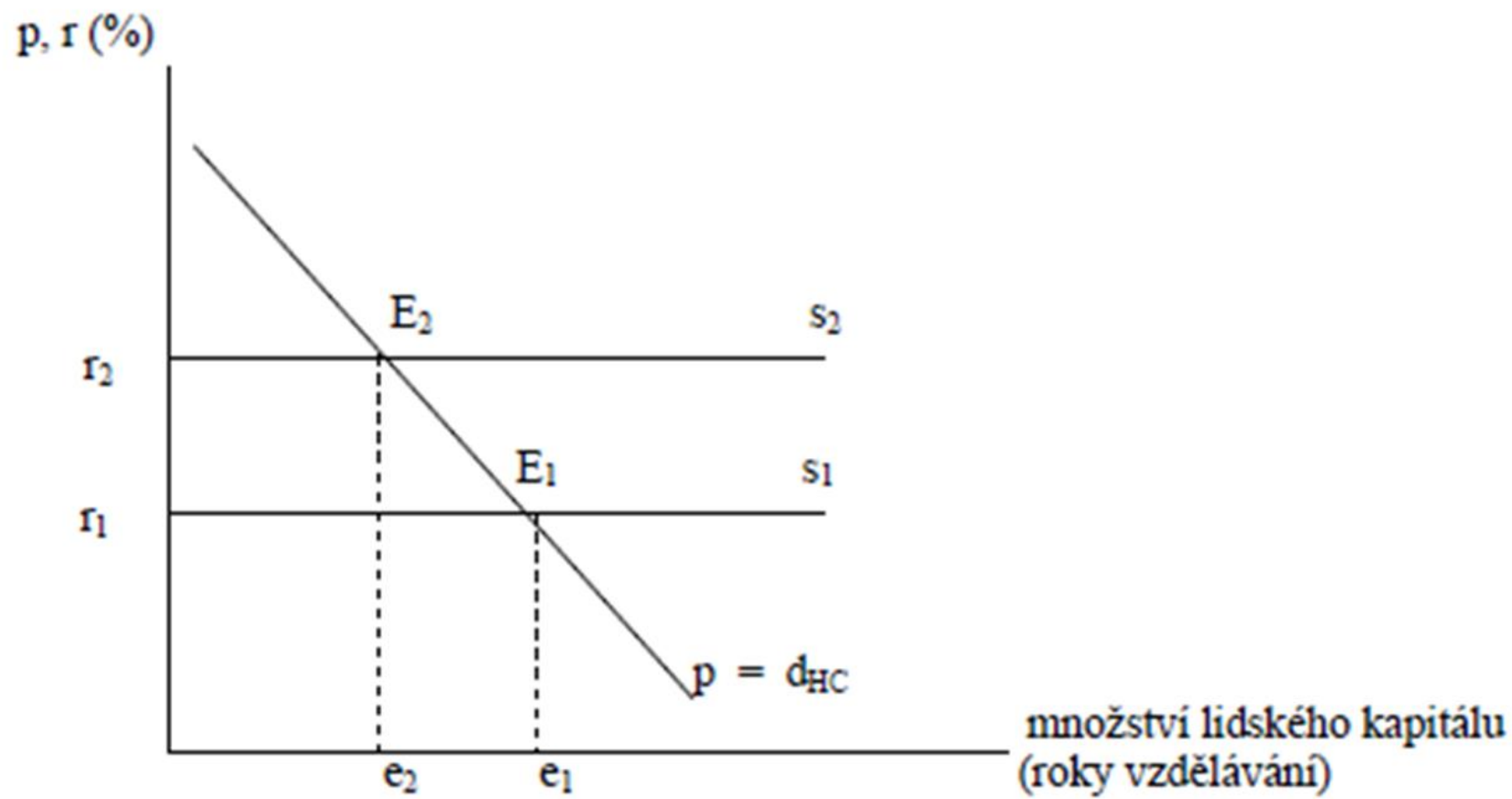
- vyčísluje míru výnosu, při které je čistá současná hodnota investice do LK právě rovna 0, resp. čistá současná hodnota budoucích dodatečných výtěžků se vyrovná s čistou současnou hodnotou nákladů na investici
- $p > r$, kde r je tržní úroková míra, tj. cena zápůjčního kapitálu

$$PV = E_0 + \frac{E_1}{(1+p)} + \frac{E_2}{(1+p)^2} + \dots + \frac{E_n}{(1+p)^n} = 0$$

Vývoj mezní míry výnosu

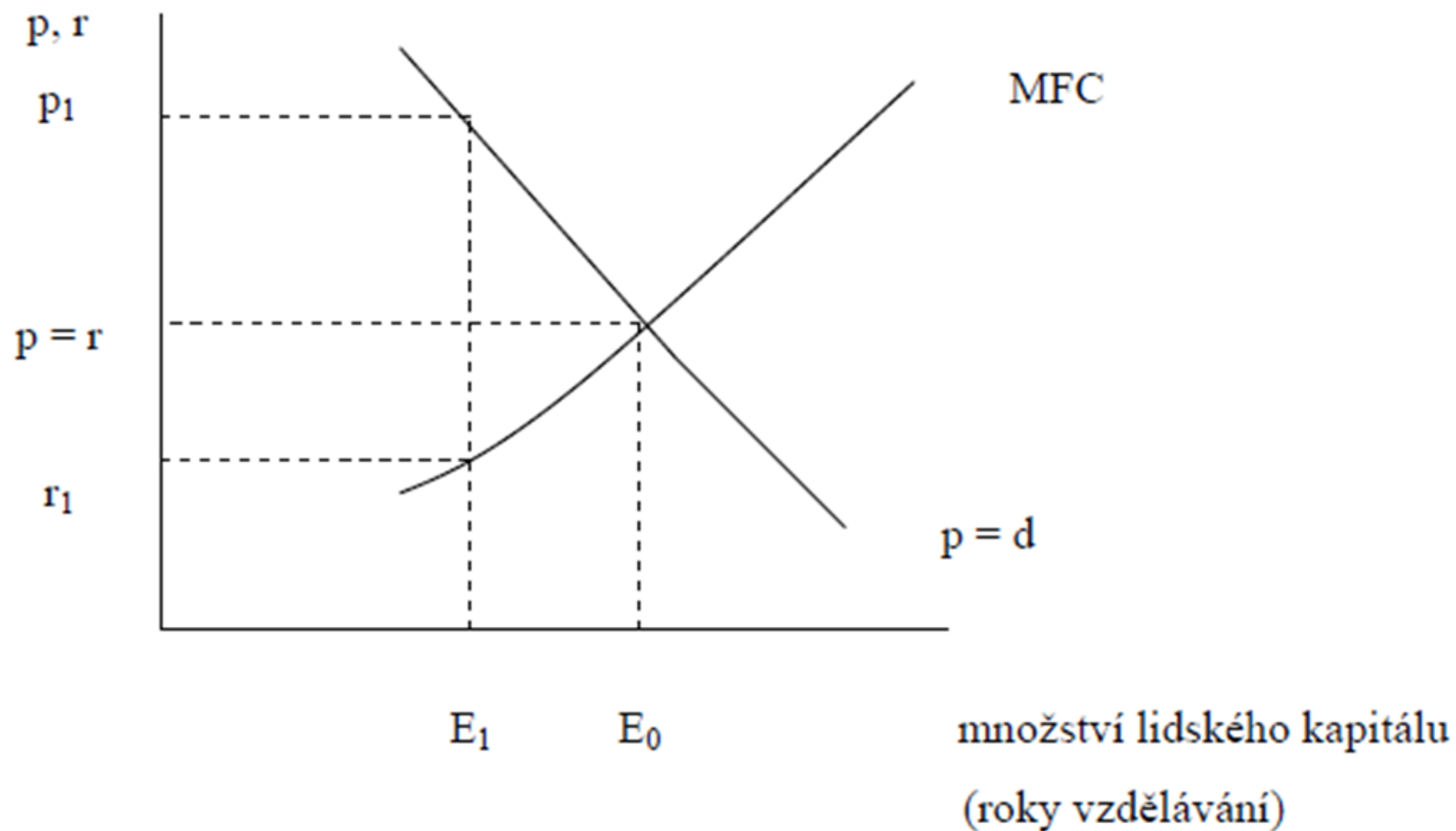

Poptávka po lidském kapitále - odvození

- Nabídka se jeví jednotlivci jako dokonale elastická, je *price-taker*, příjemcem tržní úrokové míry (MC konstantní)
- V delším horizontu jedinec obvykle nejprve používá ty nejlevnější finanční prostředky (vlastní), pak si může půjčovat, čím více si půjčuje, tím může být cena vyšší (MC rostoucí)

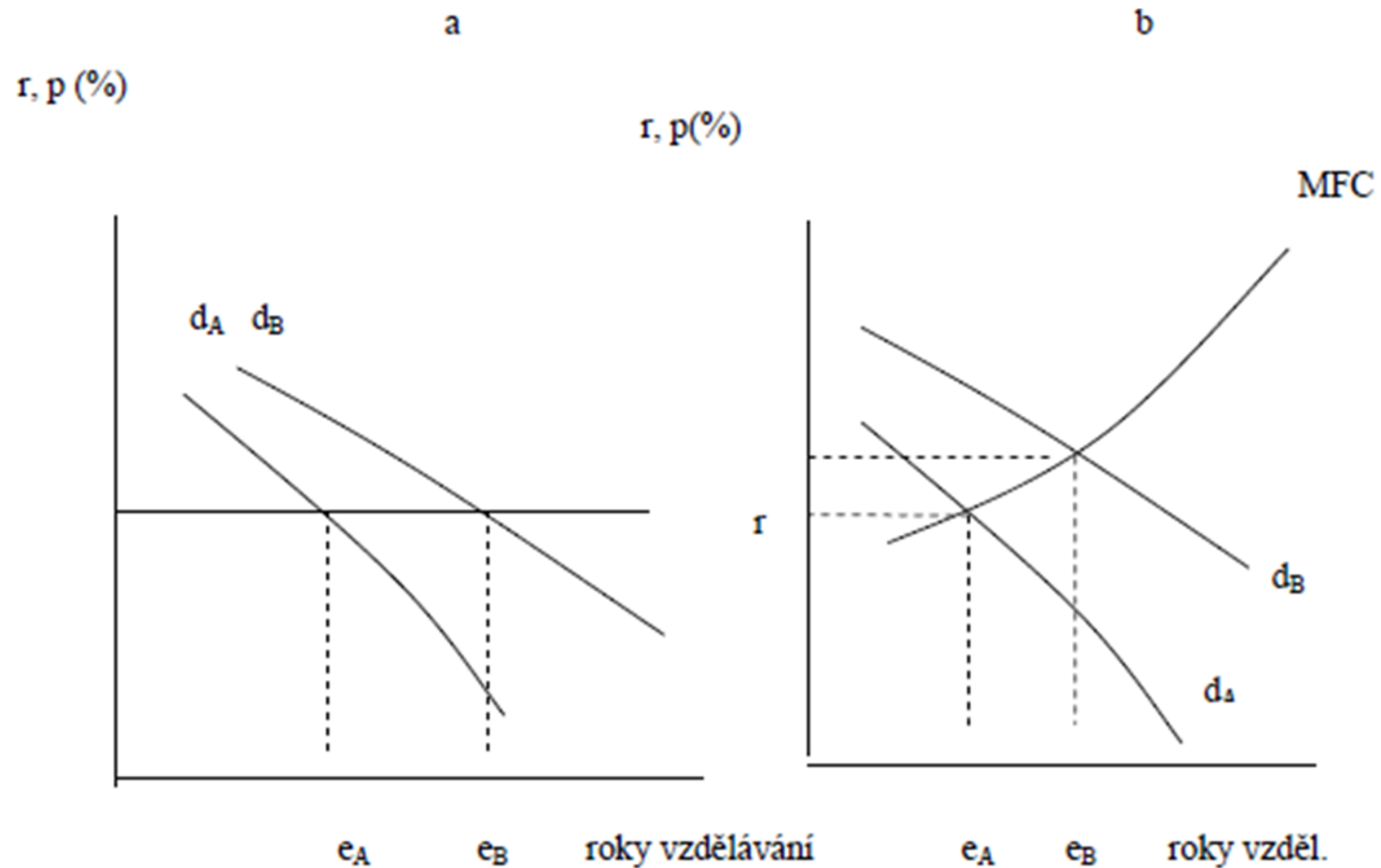
Rovnováha při rostoucích MC

Poptávku ovlivňují schopnosti a věk

- **Schopnosti:** čím vyššími přirozenými schopnosti, nadáním, talentem + pozitivními osobnostními vlastnostmi – vytrvalost, cílevědomost člověk disponuje, tím vyšší produktivity práce a výdělku dosáhne
- Míra výnosu z investice bude u takového subjektu vyšší než u subjektu se schopnostmi nižšími; poptávka po investicích u schopnějšího jednotlivce bude vyšší.
- **Věk:** mezi věkem a výdělkem je pozitivní vztah. S věkem rostou obětované výdělky a proto je míra výnosu z toho samého množství vzdělání u mladého člověka vyšší než u staršího (ten má vyšší náklady). Poptávka po investicích bude u mladého člověka vyšší než u staršího.

Schopnosti a věk ovlivňují investice do LK

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

